

Man kan ikke faa mere. Jeg ved det ikke; de Herrer, som ere mere inde i Politikken Løngange, end jeg er og ønsker at være, kunne maaske sige, hvad der er muligt, og hvad der ikke er muligt. Det ved jeg aldeles ikke. For mig staar det saadan, at man skulde i hvert Tilfælde i en Sag som denne sige: Enten det er muligt eller ikke, holder jeg paa mit; kan jeg ikke faa det igennem, har jeg i hvert Tilfælde holdt paa det rigtige. Men det er ikke afgjort, om det ikke er muligt at faa noget bedre gennemført. Jeg tror, at Ønsker om gode Reforme og Frisind og Ønsket om ikke at give Penge ud til noget, som ikke er Pengene værd, ere Ønsker, man en Tid kan dysse i Søvn, men man overvinder dem ikke, de stikke Hovedet frem igen. Og hvorfor skulde man ikke haabe paa, at det snart maatte komme dertil her i Landet og ogsaa i Rigsdagen, at de frisindede Ønsker opfyldtes, som jo slet ikke gaa ud paa nogen radikal Omvæltning af Samfundet, men paa at skaffe vore Borgere det bedste, man kan faa for Pengene? Hvorfor skal man ikke haabe, at den Opfattelse meget snart vil vaagne, og at man vil sige: Vi ville ikke have det anderledes. Der er ikke Tvivl om, at naar man bestemt fastholder det, har man i ethvert Tilfælde en vis Udsigt til at faa det. Hvis man derimod straks opgiver og siger, vi kunne ikke faa mere, ja saa kan man selvfølgelig ikke vente at faa mere.

Der er endnu een — ganske vist lille — Bemærkning, som jeg ikke gerne vil forbigaa; det er nemlig den, at den højtærede Justitsminister sagde, at Proceskommissionen indførte to Instanser, medens der efter det nuværende er tre, og saa sagde jeg — og det staar jeg ved —, at der bliver jo tre efter det nye. Det kan man slet ikke skjule, at ligesom der er tre nu, bliver der ogsaa fremtidig tre. Det kan jo ikke nytte, at man siger, at i Smaasager er der kun Underretten, og saa appellerer man til Overretten, men gaar ikke videre. Jo vist gaar man videre, det se vi Eksempler paa hvert Øjeblik, at man faar Lov til at gaa videre. Det, som standser Smaasager ved Overretten, er slet ikke, at de ikke kunne appelleres, men at de ikke ere store nok. Men har Sagens Genstand ikke summa appellabilis, det vil sige, an-

gaar den ikke mindst 200 Kr., som den skal for at kunne appelleres til Højesteret, saa faar man Bevilling dertil. Det samme vil ske efter Udkastet, altsaa i saa Henseende bliver der ingen Forskel. Lige saavel som der under de nuværende Forhold kun er to Instanser, naar man ser bort fra Bevillingerne, saaledes er der efter Udkastet kun to Instanser, naar man ser bort fra Bevillingerne, og som man kan sige, at Bevillingerne nu skabe en tredje Instans, kan man ogsaa sige, at efter Udkastet skabe de en tredje Instans. Men der er en meget stor Forskel, nemlig den, at Proceskommissionen henlagde Bevillingsmyndigheden til Retten, til Domstolene; men det nuværende Udkast henlægger den til Justitsministeren. Og medens man kan være forsikret om, at Domstolene ikke give Bevilling uden Hensyn til, om Sagen virkelig har større Betydning, end dens pekuniære Genstand tyder paa, kan man ingenlunde — og det viser ogsaa Erfaringen — være berettiget til at tro det tilsvarende, naar det er Justitsministeren. I større Sager havde vi efter Udkastet aldeles sikkert kun to Instanser; de begyndte ved Landsretten, gik til Højesteret; videre kunde det da ikke gaa. Men der bliver jo nu tre Instanser.

En Mand som den højtærede Justitsminister, der har været praktisk Sagfører i mange Aar, kan ikke nægte, at det gaar ikke saa nemt, som de Herrer tro, og som der staar paa Papiret, at man lægger Forundersøgelsen hen til Underretten. Saa let gaar det ikke. Der opstaar idelig Spørgsmaal paa ny, som maa vises tilbage til Underretten. De Herrer maa huske paa, at denne Forundersøgelse binder til en vis Grad Proceduren i Landsretten. Som Følge deraf maa den føres med meget stor Omhu ved Underretten. Det er ikke saadan, at man kan sige: Det gør ikke saa nøje. Den maa føres med stor Omhu, den vil blive langvarig og vanskelig. Og det er en meget slem Ting, hvis der mangler noget i Forundersøgelsen; for naar Sagen saa kommer til Landsretten, maa den vises tilbage til Underretten. Man vil sige: Det sker ikke, men det sker hver Dag. Nu om Stunder i private Politisager har man den Regel, at Dommeren skal skaffe Sagen